

Töötuba Sõnastikust konstruktioniks – kuidas esitada süntaksi ja leksikoni kontiinumit digiressuris?

EESTI
RAKENDUSLINGVISTIKA
ÜHING
ESTONIAN ASSOCIATION OF
APPLIED LINGUISTICS

Töötuba korraldab Eesti Teadusagentuuri rühmagrandi PRG 1978 „Uue aja sõnastik: grammatika ja keelepädevuse kirjeldamine integreeritud multifunktsionaalses leksikograafilises ressuris“ meeskond.

Töötuba toimub 19.04.2024 Tallinnas Eesti Rakenduslingvistika Ühingu kevadkonverentsi raames ja selle avab kutsustud plenaariesineja **Benjamin Lyngfelt** (Göteborgi ülikool).

Juba peaaegu paarkümmend aastat on maailmas ringelnud idee, et ka sõnadest komplekssemaid ning varieeruva koostisega keeleüksusi peaks esitama samalaadse ressursina nagu on seda e-sõnastik – „konstruktionina“ (Fillmore 2006, 2008). Lihtsustatult on põhjus selles, et mitte kõik kompleksed keeleüksused ei ole reeglipäraselt moodustatavad ega komponentide põhjal ennustatava semantika või pragmaatikaga. Teiselt poolt ei ole ka sõnavara kirjeldatav eraldiseisva moodulina, näiteks võib sõnadel olla tähendusi, mille nad omandavad ainult kindlas süntaktilises kontekstis. Konstruktionide idee tuleneb konkreetsest teoreetilisest raamistikust – konstruktsioonigrammatikast –, mille kohaselt kogu keeleline teadmine koosneb üksustest, millel on nii vorm kui tähendus, ehkki nad erinevad skemaatilise astmelt. Mis peamine: postuleeritakse leksika ja grammatika (süntaksi) kontiinum, ehk põhimõtteline piiri tõmbamise võimatus leksikoni ja grammatika vahele (vt nt Goldberg, 2003; Hoffmann ja Trousdale 2013).

Töötoa eesmärk

Praeguse töötoa eesmärk on siiski pigem praktiline – vahetada kogemusi ja ideid selles osas, kuidas alustada täiesti nullist konstruktsioonide süstemaatilist kirjeldamist ning esitamist andmebaasis, mida ei ehitata nullist, vaid mis on ühtlasi aluseks ka sõnastikule ja mida on juba mõnda aega arendatud. Loodame õppida üksteise kogemusest, sest maailmas on juba samalaadsete projektidega alustatud, nt inglise, rootsi, vene, Brasiilia portugali, jaapani, saksa (see e.g Lyngfelt jt 2018; Ziem jt 2019; Boas jt 2022) ja ungari keele jaoks (Sass, 2023).

Töötuba toimub
inglisekeelsena

Projekti koduleht
EKI.ee - PRG1978

Ootame teese
01.02-10.03.2024

Ene.Vainik@eki.ee
Jelena.Kallas@eki.ee

Jälgige palun infot teeside pikkuse ja loovutamise keskkonna kohta Eesti Rakenduslingvistika Ühingu kodulehelt.

Ootame ettekandeid ja arutelusid näiteks järgnevatel teemadel (kuid mitte ainult):

- Kuidas defineerida konstruktsiooni – kas kitsamalt või laiemalt? Kas konstruktikon peaks hõlmama ka kõige üldisemaid fraasistruktuurikonstruktsioone või ainult idiosünkraatilisemaid konstruktsioone?
- Millised konstruktsioonid peaks andmekogusse kuuluma, st kuidas jõuda nomenklatuurini?
- Milline peaks olema konstruktsiooniartikli kirje?
- Kuidas toimida erineval abstraktsuse astmel olevate konstruktsioonidega?
- Kuidas kirjeldada konstruktsioonide varieeruvust?
- Kuidas kirjeldada konstruktsioonide produktiivsust ja sagedust?
- Kuidas ja milliseid seoseid näidata konstruktsioonide vahel ning sama andmebaasi teiste (st leksikaalsete) üksustega?
- Kuidas paigutada kogu konstruktsionispetsiifiline info andmemudelisse, mis on algselt disainitud leksikaalsete üksuste haldamiseks?
- Kuidas teha nii, et kirjelduste metakeel oleks samaaegselt sõbralik nii õppija, tavakasutaja, keeleuurija kui IT süsteemide nõudmiste suhtes?
- Milline hakkab olema konstruktikoni suhe korpustega – kuivõrd reaalne on perspektiiv pärida näitelauseid korpusest automaatselt?
- Kuidas saab kasutaja konstruktsioone sõnastikust/baasist otsida? Kas tähenduse, kinniskomponentide, sõnaliigi vm alusel?
- Kuidas esitada konstruktsioone keeletasemete kaupa?

Viited:

- Boas, Hans C. (Ed.). (2022) Directions for Pedagogical Construction Grammar: Learning and Teaching (with Constructions, Berlin, Boston: De Gruyter Mouton. <https://doi.org/10.1515/9783110746723>
- Fillmore, Charles J. (2006). The articulation of lexicon and construction. Plenary lecture at the Fourth International Conference on Construction Grammar (ICCG4), University of Tokyo, 1-3 September 2006.
- Fillmore, Charles J. (2008). Border conflicts: FrameNet meets construction grammar. E. Bernal, J. DeCesaris (eds). Proceedings of the XIII EURALEX International Congress (Barcelona, 15-19 July 2008) (49–68). Barcelona: IULA, Documenta Universitaria.
- Goldberg, A. E. (2003). Constructions: A new theoretical approach to language. Trends in Cognitive Sciences, 7(5), 219–224. [https://doi.org/10.1016/S1364-6613\(03\)00080-9](https://doi.org/10.1016/S1364-6613(03)00080-9)
- Hoffmann, Thomas & Graeme Trousdale (Eds.). (2013) The Oxford Handbook of Construction Grammar; online edn, Oxford Academic, 16 Dec. 2013, <https://doi.org/10.1093/oxfordhb/9780195396683.001.0001>
- Lyngfeldt, Benjamin, Lars Borin, Kyoko Ohara & Tiago Timponi Torrent (Eds.). (2018). Constructicography: Constructicon development across languages. Amsterdam: John Benjamins.
- Sass, Bálint (2023). From a dictionary towards the Hungarian Constructicon, In: Medved', M. & Měchura, M. & Tiberius, C. & Kosem, I. & Kallas, J. & Jakubíček, M. & Krek, S. (eds.) (2023). Electronic lexicography in the 21st century (eLex 2023): Invisible Lexicography. Proceedings of the eLex 2023 conference. Brno, 27–29 June 2023. Brno: Lexical Computing CZ s.r.o. [105.pdf \(elex.link\)](https://doi.org/10.1016/S1364-6613(03)00080-9)
- Ziem, A., Flick, J., & Sandkühler, P. (2019). The German Constructicon Project: Framework, methodology, resources. Lexicographica, 35(2019), 15–40. <https://doi.org/10.1515/lex-2019-0003>

Ene.Vainik@eki.ee
Jelena.Kallas@eki.ee

Jälgige palun infot teeside pikkuse ja loovutamise keskkonna kohta Eesti Rakenduslingvistika Ühingu [kodulehelt](#).